

forfaavidt vi vare istand til at træffe dette efter Hensyn til Folkets Character og Folkets Historie. Saaledes som Oprøret og Oprørskrigen, understøttet af tydske Folks Sympathie og tydske Regjerings Baaben, dengang stod for os, stod den som det lyslevende, uimodsigelige Vidne om det Meget, der i ældre Tider var sørgeligt blevet overseet, forseet og forsømt, om det Grundforfællede deri, at det danske Kronland mellem Kongeaalen og Eideren ikke var blevet bragt i en anden inderligere og mere betryggende Forbindelse med Kongeriget end de tydske Forbundslande mellem Eideren og Elben. Hermed var da tillige Maalet fremstillet, hvortil alle fædrelandsfædte Kræfter dengang maatte stræbe hen. At Forholdet, hvori de, baade i national og statsretlig Henseende, eensartede Dele maatte bringes til hinanden, skulde blive bestemt ved det Forhold, der passede sig for de Landsdele, der baade i national og statsretlig Henseende ere uensartede, stillede sig dengang frem som en unaturlig Tanke, som en Tanke, der ikke kunde love eller give Udset til nogen holdbar, nogen fredelig og gavnlig Statsordning. Det er imidlertid denne Tanke, som efterhaanden er bleven den raadende, og under hvilken vi nu maae boie os. Fællesforfatningen hviler paa den Forudsætning, at Slesvig ikke staaer i nogen anden, nogen inderligere og nyere Forbindelse med Kongeriget, end Holsten og Lauenburg. Det første Skridt til at bewirke denne Ligestilling var at faae Vaandet overfæaret, der uoploseligt bandt Slesvig til Danmark: ved Ophævelse af Kongelovens Arvesølge. Det andet Skridt var at faae tillavet Specialforfatninger for Slesvig og Holsten efter samme Model, saaledes at disse Lande for enhver Betragtning maae træde frem som eensartede Dele af et Hele i Modsetning til Kongeriget. Dette er den for mig, og vistnok for Mange, egentlig bittere Side af Sagen: den dybe Overbeviisning, vi have om, at vi ere blevne kastede ud af det naturlige Spor og dermed førte ind paa en Vej, hvor fremmede Indflydelse ville erholve, og ikke ville undlade at benytte, Leilighed til at efterstræbe vor Nationalitet, vor politiske Selvstændighed, vor naturlige Udvikling som nordiske Folk. Men man kan med den dybeste Smerte see

paa, at Tingene ere komne saaledes, og dog erkende den uafviselige Nødvendighed af at gjøre det Skridt, der nu foreligger, efterat de tidligere Skridt ikke have kunnet forhindre, eller idetmindste ikke ere blevne forhindrede. Og dette ene maa jeg endnu tilføie: at, om vi end gjøre dette Skridt, hvorved Fællesforfatningen bliver foreløbigt slaaet fast, med modstræbende Sind, bør vi dog kunne gjøre det uden Frygt; ja jeg mener, at efter den Stilling, som det danske Folk her skal indtage, da bør vi ikke, da tør vi ikke give Frygten Rum. Det er Regjeringsens Fortjeneste, at den har anvist os Veien til Beroligelse. I Forfatningsudkastets § 23 ligger en Anerkjendelse af Danmarks Rige i den historiske Betydning af Danmark og Slesvig som en inderligere Enhed, en Anerkjendelse af, at Eideren er den endnu stedse uophævede Grændse mellem Danmarks Rige og det tydske Rige; og hert ligger tillige en Forpligtelse for det danske Folk til igjennem sine valgte Mænd at vogte og vaage over denne Grændse. Det bliver disse Mænds første Dypgave og helligste Pligt, itide at imødegaa ethvert Forsøg paa Indgreb og Overgreb sydfra. Saaledes har altfaa Folket Berettigelsen i sig selv, og dersom den Fare, der nu unægtelig truer, ikke skulde formaae at holde os aarvaagne og nidkjære, da vilde Faren ikke holdes ude, om ogsaa Forfatningen var anlagt saaledes, at den stillede ringere Fordringer til Folket og dets Repræsentanter. — Hvad Fremtiden vil føre med sig, er det Ingen, der vover at forudstige; men for Mange staaer det som meer end tvivlsomt, at Kræfterne der, hvor de hidtil have staaet meer imod end med hinanden, skulde kunne bringes til at gaae sammen derved, at Mænd fra de forskjellige Landsdele samles hvert andet Aar for at raadslaae og beslutte om de fælles Anliggender, der have langt ringere Betydning for de personlige Interesser end de særlige Anliggender, hvis Betydelse er overladt til hver enkelt Landsdeel for sig. Men den tvivlende Stemning har ogsaa, forekommer det mig, sin Trøst; den har det idetmindste for mig. Det er min Tro, hvori intet vil formaae at rokke mig, at Naturens og Historiens Ret omsider